

Dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” dabas aizsardzības plāns

Dabas liegums atrodas Jūrmalas pilsētā

Izstrādātājs:

Juridiskās personas nosaukums

Latvijas Dabas fonds

Plāna redaktors

Ivars Kabucis

Rīga

2004. gada decembris

SATURS

IEVADS.....	6
KOPSAVILKUMS.....	8
1. DAĻA. TERITORIJAS APRAKSTS.....	8
1.1. Teritorijas juridiskās saistības.....	8
1.1.1. Latvijas likumdošana.....	8
1.1.2. Eiropas Savienības noteiktās saistības.....	11
1.1.3. Īpašuma tiesības.....	12
1.2. Vispārējā informācija par teritoriju.....	14
1.2.1. Teritorijas atrašanās vieta, ģeogrāfiskās koordinātas.....	14
1.2.2. Dabas lieguma robeža.....	14
1.2.3. Esošais teritorijas zonējums.....	14
1.2.4. Teritorijas apsaimniekošanas infrastruktūra.....	14
1.2.5. Teritorijas aizsardzības un apsaimniekošanas īsa vēsture.....	15
1.2.6. Kartogrāfiskais materiāls par teritoriju.....	15
1.3. Teritorijas fiziski ģeogrāfiskais raksturojums.....	16
1.4. Teritorijas bioloģiskais raksturojums.....	18
1.4.1. Flora.....	18
1.4.2. Fauna.....	19
1.4.3. Biotopi.....	19
1.5. Teritorijas sociāli ekonomiskais raksturojums.....	20
1.5.1. Demogrāfiskā analīze (iedzīvotāji, nodarbinātība).....	20
1.5.2. Teritorijas izmantošanas veidi.....	20
1.6. Informācijas avoti.....	21
2. DAĻA. TERITORIJAS NOVĒRTĒJUMS.....	22
2.1. Teritorija kā vienota dabas aizsardzības vērtība un to ietekmējošie faktori.....	22
2.2. Biotopi kā dabas aizsardzības vērtība, to sociālekonomiskā vērtība un tos ietekmējošie faktori.....	23
2.2.1. Saldūdens.....	23
2.2.2. Pļavas.....	23
2.2.3. Meži.....	24
2.3. Sugas kā dabas aizsardzības vērtība, to sociālekonomiskā vērtība un tās ietekmējošie faktori.....	25
2.3.1. Flora.....	25
2.3.2. Fauna.....	26
2.4. Teritorijas vērtību apkopojums un pretnostatījums.....	27
3. DAĻA. TERITORIJAS SAGLABĀŠANAS MĒRĶI.....	28
3.1. Teritorijas apsaimniekošanas ideālais jeb ilgtermiņa mērķis.....	28
3.2. Teritorijas apsaimniekošanas īstermiņa mērķi plānā apskatāmajam apsaimniekošanas periodam.....	28
4. DAĻA. APSAIMNIEKOŠANAS PASĀKUMI.....	29
4.1. Pārskats par apsaimniekošanas pasākumiem.....	29
4.2. Apsaimniekošanas pasākumu apraksts.....	31
4.2.1. Reto sugu un biotopu labvēlīgā aizsardzības stāvokļa atjaunošana un uzturēšana lieguma pļavās.....	31
4.2.2. Mežu bioloģiskās vērtības palielināšana.....	34

4.2.3. iedzīvotāju informētības par dabas liegumu un tā aizsardzības un izmantošanas noteikumiem palielināšana.....	34
4.2.4. Lieguma teritorijas labiekārtošana.....	35
4.2.5. Regulāras informācijas nodrošināšana par vides kvalitāti, reto sugu populāciju un biotopu stāvokli.....	36
5. DAĻA. PLĀNA IEVIEŠANA UN ATJAUNOŠANA.....	37
5.1. Plāna ieviešanas praktiskie aspekti.....	37
5.2. Plāna atjaunošana.....	37
5.3. Individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projekts.....	37
PIELIKUMS.....	39

DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNĀ LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

DAP – Dabas aizsardzības pārvalde

LDF – Latvijas Dabas fonds

LR – Latvijas Republika

LVA – Latvijas vides aģentūra

LU – Latvijas universitāte

MK – Ministru Kabinets

RVP – reģionālā vides pārvalde

VZD – Valsts zemes dienests

DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNĀ LIETOTO JĒDZIENU SKAIDROJUMS

Bioloģiskā daudzveidība – dzīvās dabas daudzveidības kopums noteiktā teritorijā, kas ietver ekosistēmu, sugu un ģenētisko daudzveidību.

Biotops – sauszemes vai ūdens nogabals ar vienveidīgiem vides apstākļiem (reljefu, augsni, klimatu) un tajos veidojušos viendabīgu augu un dzīvnieku sugu kopumu.

Dabas aizsardzības plāns – dokuments, kas nosaka īpaši aizsargājamas dabas teritorijas saglabāšanai un uzturēšanai nepieciešamos pasākumus. Latvijā plānu apstiprina Vides ministrs, to izstrādā atbilstoši Vides ministrijas ieteiktai vienotai struktūrai, ievērojot šīs pašas ministrijas noteiktu plāna izstrādes gaitu, kā arī tā saskaņošanas un apstiprināšanas procedūru.

Dabas liegums – īpaši aizsargājama dabas teritorija, kas pārstāv cilvēka darbības maz pārveidotus vai dažādā pakāpē pārveidotus dabas kompleksus, reto un izzūdošo vietējo savvaļas sugu atradnes, dažādiem Latvijas novadiem raksturīgas vai unikālas kultūrainavas, izcili skaistas dabas vietas.

Ekosistēma – funkcionāla dabas sistēma, kuru veido noteiktas teritorijas dzīvo organismu kopums un to dzīves vide un kurā notiek vielas, enerģijas un informācijas apmaiņa.

Eitrofikācija – ūdens vai augsnes bagātināšanās ar augu barības vielām, kas ūdeņos veicina ūdens organismu vairošanos un ūdeņu aizaugšanu.

Fauna – vēsturiski veidojies kādas teritorijas dzīvnieku sugu kopums.

Flora – vēsturiski veidojies kādas noteiktas teritorijas augu sugu kopums.

Īpaši aizsargājamas dabas teritorijas – ģeogrāfiski noteiktas platības, kas izveidotas, lai aizsargātu un saglabātu dabas vērtības – sugas, to dzīvesvietas, kā arī savdabīgas un skaistas ainavas, izcilus kokus, akmeņus, avotus un tml. Šīs teritorijas atrodas īpašā valsts aizsardzībā, to platības un robežas nosaka ar likumu vai Ministru Kabineta noteikumiem.

Īpaši aizsargājamas sugas – apdraudētas, izzūdoša vai retas sugas, kuru saglabāšanai nepieciešami īpaši noteikumi vai veicami noteikti pasākumi.

Monitorings – regulāri, pēc noteiktas programmas veikti sugu, to veidotu sabiedrību vai vides stāvokļa pētījumi.

Populācija – vienas sugas īpatņu kopums, kuriem ir kopējs genofonds un kuri apdzīvo kopēju teritoriju.

Veģetācija – vēsturiski izveidojies kādas teritorijas augu sabiedrību kopums.

IEVADS

Dabas liegums “Lielupes grīvas pļavas” atrodas Jūrmalas pilsētā. Lieguma platība – 277 ha.

Vietējas nozīmes dabas liegumi daļā no teritorijas izveidoti ar Jūrmalas pilsētas domes lēmumiem 2001. un 2002. gadā. Valsts nozīmes dabas lieguma statuss teritorijai noteikts 2004. gada aprīlī ar Latvijas Republikas Ministru Kabineta lēmumu.

Dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” dabas aizsardzības plānu sabiedriskā organizācija Latvijas dabas fonds izstrādāja 2004. gadā atbilstoši Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (tagad Vides ministrija) 2002. gada 4. jūlija rīkojumam Nr. 120. “Par ieteikumiem dabas aizsardzības plānu izstrādāšanai”. Plāna izstrādi finansēja Dabas aizsardzības pārvalde un Latvijas Dabas fonds. Plāna izstrādi pārraudzīja Vides ministrijai pakļautā Dabas aizsardzības pārvalde (turpmāk DAP) (atbildīgā speciāliste par konkrēto plānu – Laura Nosova).

Izstrādē piedalījās sekojoši LDF speciālisti:

- Ivars Kabucis (augu un biotopu eksperts, plāna redaktors);
- Andris Vaiders (bezmugurkaulnieku eksperts, projekta asistents);
- Baiba Strazdiņa (ĢIS un kartogrāfijas eksperte);
- Māris Kreilis (konsultants teritorijas apsaimniekošanas jautājumos).

Tā kā teritorijā jau agrāk veikta sugu (augu un putnu), kā arī biotopu inventarizācija, papildus apsekošana veikta, galvenokārt, ar mērķi, noteikt nepieciešamos apsaimniekošanas pasākumus.

2004. gada 3. septembrī Jūrmalas pilsētas domes ēkā notika informatīva sanāksme (dalībnieku saraksts un protokols - pielikumā). Sanāksmes laikā pašvaldības un lieguma apsaimniekošanā un uzraudzībā iesaistīto organizāciju pārstāvjus, kā arī citus interesentus informēja par uzsākto plānošanas procesu, iepazīstināja ar plāna saturu un funkcijām. Klātesošos aicināja līdzdarboties dabas aizsardzības plāna izstrādes procesā. Sanāksmes laikā izraudzījās potenciālos dabas aizsardzības plāna izstrādes uzraudzības grupas dalībniekus. Uzraudzības grupā ar DAP 2004. gada 9. septembra rīkojumu Nr.39 iekļauti 7 iesaistīto organizāciju un ieinteresēto pušu pārstāvji. Plāna izstrādes laikā notika 2 uzraudzības grupas sanāksmes – 8. novembrī un 14. decembrī. Uzraudzības grupas sēžu protokoli pielikumā. Atbilstoši Vides ministrijas norādījumiem, 2004. gada 14. decembrī notika dabas aizsardzības plāna sabiedriskā apspriešana (protokols pielikumā). Sanāksmes dalībnieki atzinīgi izsaskās par paredzētajiem apsaimniekošanas pasākumiem, vēlas noskaidrot atsevišķas plāna ieviešanas detaļas, kā arī uzzināt par plāna ieviešanas gaitu. Par izstrādāto lieguma dabas aizsardzības plānu LDF ziņoja Jūrmalas pilsētas domes Vides aizsardzības komitejā 2004. gada 7. decembrī. Komitejas locekļi vienbalsīgi nolēma atbalstīt izstrādāto plānu. Jūrmalas pilsētas dome 2005. gada 26. janvārī nolēma atbalstīt izstrādāto dabas aizsardzības plānu dabas liegumam “Lielupes grīvas pļavas”

KOPSAVILKUMS

Dabas liegums "Lielupes grīvas pļavas" izveidots 2004. gadā 277 ha platībā, lai aizsargātu pļavas Lielupes krastos. Liegums atrodas Jūrmalas pilsētā un sastāv no 6 teritorijām abos upes krastos. Lieguma dabas aizsardzības plānu laika periodam no 2005. līdz 2009. gadam izstrādāja sabiedriskā organizācija Latvijas Dabas fonds pēc Dabas aizsardzības pārvaldes pasūtījuma.

Dabas lieguma nozīmīgākās vērtības ir saistītas ar Lielupes palienes pļavām. Tajās sastopamas 16 īpaši aizsargājamās un retas augu sugas, 5 īpaši aizsargājami biotopi, 7 īpaši aizsargājamās putnu sugas. Nozīmīgākā augu suga ir purva mātsakne, kas iekļauta ES sugu un biotopu direktīvas pielikumā un Latvijā sastopama ļoti reti. Retākais biotops ir jūrmalas pļavas, kas veidojies iesāļo augšņu dēļ un tajā sastopamas vairākas šādām augsnēm raksturīgas augu sugas. Nelielās platībās liegumā sastopami slapjie meži, kuru dabas aizsardzības vērtība līdz ar gadiem, nostabilizējoties augu sabiedrību struktūrai, palielināsies. Lieguma dabas vērtību apraksts un novērtējums atrodams plāna 1. un 2. daļā.

Pilsētas attīstības gaitā pļavas apbūvētas, tajās ierīkoti mazdārziņi. Tādēļ tās sastopamas izolētās teritorijās. Lielāko daļu platību nepļauj un daudzviet tā jau aizaugusi ar niedrēm. Teritoriju izmanto neatļautai atkritumu un būvgružu izbēršanai, to piegružo atpūtnieki un makšķernieki.

Dabas aizsardzības plāna ilgtermiņa mērķis ir saglabāt Lielupes grīvas palienes ekosistēmu bioloģiskās vērtības, nodrošinot labvēlīgus apstākļus tur sastopamajām sugām, vienlaikus nodrošinot lieguma teritorijas izmantošanu atpūtai un izglītošanai. Plāna mērķi aprakstīti tā 3. daļā.

Lai šos mērķus sasniegtu, paredzēti lieguma apsaimniekošanas pasākumi. To apraksts atrodams plāna 4. nodaļā. Īstenojot plānu, vispirms paredzēts izvietot standartizētās īpaši aizsargājamo teritoriju zīmes lieguma robežu iezīmēšanai, lai informētu teritorijas apmeklētājus par tās statusu. Jāuzstāda ceļa satiksmes zīmes, kas aizliedz iebraukt lieguma teritorijā. Paredzēts izgatavot informācijas standus par lieguma dabas vērtībām. Lai nodrošinātu pļavu biotopu un tiem raksturīgo sugu saglabāšanos, paredzēts atjaunot pļavu pļaušanu apmēram 90 ha platībā. Nedaudz vairāk par 50 ha no tiem ir piemēroti arī ganīšanai. Niedru pļaušana paredzēta 90 ha lielā platībā. Nepieciešams atjaunot pļavas agrākajās mazdārziņu platībās (5,5 ha), retināt vai pilnīgi izcirst kokus un krūmus (4,8 ha). Pieļaujama atteku tīrīšana. Atsevišķās niedrāju platībās, kā arī mežos netiek plānoti nekādi pasākumi. Kopumā 44 ha atvēlēti netraucētai dabisko procesu norisei. Lai iepazīstinātu ar pļavu dabas vērtībām, plānā paredzēts izveidot pastaigu takas un botānikas izziņas taku. Norādītas biežāk izmantotās makšķerēšanas vietas un atpūtas vietas, kuras ieteicams labiekārtot.

1. DAĻA. TERITORIJAS APRAKSTS

1.1. TERITORIJAS JURIDISKĀS SAISTĪBAS

Dabas liegums “Lielupes grīvas pļavas” ir viena no Latvijas īpaši aizsargājamām dabas teritorijām. Tai ir saistoši Latvijas Republikas (turpmāk – LR) likumdošanas akti, kas regulē īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību un izmantošanu, kā arī normatīvie akti, kas regulē teritorijā veicamās saimnieciskās darbības un lieguma teritorijā esošo biotopu izmantošanu.

Būtiskākie no lieguma apsaimniekošanu un izmantošanu ietekmējošajiem likumdošanas aktiem uzskaitīti tālākajās nodaļās. Ar pilniem likumu un Ministru kabineta (turpmāk - MK) noteikumu tekstiem var iepazīties laikraksta “Latvijas Vēstnesis” numuros, attiecīgo ministriju interneta mājas lapās (interneta adreses norādītas 1.6. nodaļā).

1.1.1. Latvijas likumdošana

1.1.1.1. Vispārējie īpašuma tiesību aprobežojumu principi

Latvijas Republikas Satversme. Nosaka, ka īpašumu nedrīkst izmantot pretēji sabiedrības interesēm.

LR likums „Civillikums. Trešā daļa. Lietu tiesības”, pieņemts 28.01.1937. Nosaka īpašuma tiesību aprobežojuma būtību.

1.1.1.2. Plāni un programmas

Bioloģiskās daudzveidības nacionālā programma. – Rīga, 2000

Formulē problēmas, kas ietekmē ekosistēmu, sugu un ģenētisko daudzveidību, izvirza mērķus problēmu risināšanai un piedāvā risinājumus katra konkrētā mērķa sasniegšanai.

Nacionālais Vides politikas plāns . – Rīga, 2003

Uzsver bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas prioritāti.

Jūrmalas vides aizsardzības politikas plāns. – Jūrmala, 2001

Nosaka Jūrmalas pilsētas galvenos mērķus vides aizsardzībā laika posmam līdz 2012.gadam.

Jūrmalas pilsētas domes 1995. gada 16. jūlija lēmums Nr.356 “Jūrmalas pilsētas attīstības plāns”, kas nosaka teritorijas saimniecisko izmantošanu.

1.1.1.3. Vispārējie un speciālie vides un dabas aizsardzību regulējoši tiesību akti

LR Likums “Par vides aizsardzību” (06.08.1991., grozījumi 10.01.1997., 22.05.1997., 20.06.2000., 20.12.2001., 24.10.2002. un 15.05.2003.**) nosaka resursu ilgtspējīgu izmantošanu, Valsts pārvaldes institūciju un pašvaldību institūciju kompetenci vides aizsardzībā un dabas resursu izmantošanā, Latvijas Republikas iedzīvotāju tiesības uz kvalitatīvu dzīves vidi, iedzīvotāju pienākumus vides aizsardzībā un dabas resursu izmantošanā. Likums nosaka sabiedrības tiesības saņemt informāciju par vidi un piedalīties ar vides aizsardzību saistītu lēmumu pieņemšanā.

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

LR Likums “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (02.03.1993., grozījumi 05.08.1997., 30.10.1997., 28.02.2002., 12.12.2002.) definē aizsargājamo teritoriju kategorijas un nosaka nepieciešamību tām izstrādāt dabas aizsardzības plānus, individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus.

MK noteikumi Nr. 212. “Noteikumi par dabas liegumiem” (15.06.1999., grozījumi 26.06.2001., 21.10.2003., 08.04.2004.) nosaka teritorijas, kurām piešķirts dabas lieguma statuss. Noteikumu pielikumos iekļautas dabas liegumu, t.sk. “Lielupes grīvas pļavas”, robežu apraksti un shēmas.

MK noteikumi Nr. 415. “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (22.07.2003.) nosaka īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējo aizsardzības un izmantošanas kārtību, pieļaujamo un aizliegto darbību veidus tajās.

---

* Šeit un turpmāk likumdošanas akta pieņemšanas datums Saeimā vai Ministru Kabinētā.

Vides ministra rīkojums Nr.120 “Par ieteikumiem dabas aizsardzības plānu izstrādāšanā” (04.07.2002.). Nosaka, kā izstrādājami dabas aizsardzības plāni, lai nodrošinātu vienotu aizsargājamo teritoriju dabas aizsardzības plānu izstrādāšanas, apspriešanas un atjaunošanas kārtību. Rīkojumā noteikts arī DA plāna saturs.

Sugu un biotopu aizsardzība

LR “Sugu un biotopu aizsardzības likums” (16.03.2000.) regulē sugu un biotopu aizsardzību, apsaimniekošanu un uzraudzību, veicina populāciju un biotopu saglabāšanu. Likums nosaka valsts pārvaldes un institūciju kompetenci, un zemes īpašnieku un pastāvīgo lietotāju pienākumus un tiesības sugu un biotopu aizsardzībā, kā arī nepieciešamību veikt sugu un biotopu monitoringu.

MK noteikumi Nr. 396. “Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu” (14.11.2000., grozījumi 30.07.2004.) nosaka sugu sarakstu, kurā iekļautas apdraudētas, izzūdošas vai retas sugas, vai arī sugas, kuras apdzīvo specifiskus biotopus, un to aizsardzības režīmu.

MK noteikumi Nr. 421. “Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu” (05.12.2000., grozījumi 25.01.2005.) nosaka biotopu sarakstu, kurā iekļauti apdraudēti vai reti biotopi.

MK noteikumi Nr. 117. “Noteikumi par zaudējumu atlīdzību par īpaši aizsargājamo sugu indivīdu un biotopu iznīcināšanu vai bojāšanu” (13.03.2001) nosaka zaudējumu atlīdzināšanas kārtību, atlīdzības lielumu un sugu sarakstu, par kuru iznīcināšanu jāatlīdzina zaudējumi.

MK noteikumi Nr. 45. “Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi” (30.01.2001.) definē mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību un to aizsardzības nosacījumus.

Zemkopības ministrijas instrukcija Nr. 7. “Meža biotopu, kuriem izveidojami mikroliegumi, noteikšanas metodika” (09.11.2001.) nosaka metodiku, pēc kuras izvērtē biotopus mikroliegumu izveidei meža zemēs.

LR Aizsargjoslu likums (05.02.1997., grozījumi 21.02.2002., 19.06.2003.) nosaka Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas, virszemes ūdens objektu aizsargjoslas, kā arī saimnieciskās darbības aprobežojumus šajās aizsargjoslās.

1.1.1.4. Citu nozaru normatīvie akti

LR Meža likums (24.02.2000.). Nosaka mežu ilgtspējīgas apsaimniekošanas principus, mežu īpašnieku pienākumus.

LR „Zvejniecības likums” (12.04.1995.) nosaka tauvas joslas platumu un īpašuma tiesību aprobežojumus tauvas joslā.

LR „Tūrisma likums” (17.09.1998., ar 2003. gada 27. februāra grozījumiem) nosaka kārtību, kādā valsts pārvaldes iestādes, pašvaldības un uzņēmumi (uzņēmējsabiedrības) darbojas tūrisma jomā, kā arī aizsargā tūristu intereses. Likums definē, ka dabas tūrisms ir tūrisma veids, kura mērķis ir izzināt dabu, apskatīt raksturīgās ainavas, biotopus, novērot augus un dzīvniekus dabiskajos apstākļos, kā arī izglītoties dabas aizsardzības jautājumos.

LR „Teritorijas plānošanas likums” (22.05.2002.) nosaka teritorijas plānošanas principus, kārtību, institūciju kompetenci.

LR likums „Par zemes lietošanu un zemes ierīcību” (21.06.1991.) nosaka zemes lietotāju tiesības un regulē zemes lietošanas un zemes ierīcības pamatnoteikumus.

1.1.2. Eiropas Savienības noteiktās saistības

Eiropas Savienības Direktīva “Par savvaļas putnu aizsardzību” *79/409/EEC*. Dalībvalstīm jāveic nepieciešamie pasākumi, lai saglabātu migrējošo sugu populācijas tādā līmenī, kas atbilst īpašajām ekoloģiskajām, zinātniskajām un kultūras prasībām, tai pašā laikā ņemot vērā ekonomiskās un rekreācijas vajadzības, vai regulēt šo sugu populāciju lielumu atbilstībā šim līmenim.

Eiropas Savienības Direktīva “Par sugu un biotopu aizsardzību” *92/43/EEC*. Direktīvas mērķis ir veicināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos, veicot dabisko biotopu, faunas un floras aizsardzību.

Direktīvas paredz, ka katrai dalībvalstij ir jāizveido aizsargājamo dabas teritoriju tīkls (saukts par *NATURA 2000*), kas nodrošinātu direktīvu pielikumos minēto sugu un biotopu adekvātu aizsardzību.

MK noteikumi Nr.199. “Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*NATURA 2000*) izveidošanas kritēriji Latvijā” (28.05.2002.) nosaka kritērijus, kuri

piemērojami Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju izveidošanai Latvijā.

Vides ministra rīkojums Nr. 102 “*NATURA 2000* – Eiropas nozīmes aizrājamo dabas teritoriju saraksts”.

1.1.3. Īpašuma tiesības

Lielākā daļa lieguma teritorijas ir pašvaldības (Jūrmalas pilsētas) īpašums. Tikai Buļļuciema pļavās apmēram 9 ha pļavu (~ 3,3 % no visas lieguma teritorijas) ir privātpersonu īpašumā (skatīt 6. pielikumu). Jāatzīmē, ka īpašuma tiesības šajā teritorijā tika atzītas vēl lielākam skaitam privātpersonu taču Jūrmalas pilsētas dome sakarā ar vietējas nozīmes dabas lieguma izveidi piedāvāja īpašniekiem izvēlēties kompensācijas zemesgabalus ar apbūves tiesībām citās pilsētas daļās. Vairāki īpašnieki šo iespēju arī izmantoja.

(1. attēls: lieguma atrašanās vieta) (atsevišķā failā: 1.att.)

1.2. VISPĀRĒJA INFORMĀCIJA PAR TERITORIJU

1.2.1. Teritorijas atrašanās vieta, ģeogrāfiskās koordinātas

Dabas liegums “Lielupes grīvas pļavas” atrodas Jūrmalas pilsētas A daļā (1. attēls). Sastāv no 6 atsevišķām teritorijām. Atrodas Lielupes krastos dabiskās palienes robežās. Lieguma teritoriju centra koordinātes Latvijas koordinātu sistēmā (sk. 1. tabulu):

1.tabula

Dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” teritoriju centra koordinātes

Teritorija	x	y
I	486570	6312050
II	486470	6312630
III	490160	6313440
IV	492530	6314660
V	493190	6314980
VI	495120	6315970

1.2.2. Dabas lieguma robeža

Dabas liegums “Lielupes grīvas pļavas” sastāv no sešām atsevišķām teritorijām, pavisam 277 ha platībā. Lieguma robežas nosaka 272. pielikums 2004. gada 8. aprīļa grozījumos Ministru Kabineta 1999. gada 15. jūnija noteikumiem Nr. 212.

1.2.3. Esošais teritorijas zonējums

Dabas liegumam līdz šim nav izstrādāts zonējums.

1.2.4. Teritorijas apsaimniekošanas infrastruktūra

Atbilstoši likumam “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (25. pants), dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” pārvaldi veic Jūrmalas pilsētas pašvaldība. Šīs funkcijas sadarbībā ar zemes īpašniekiem un lietotājiem veic Jūrmalas domes Vides aizsardzības nodaļa.

Saskaņā ar Vides ministra rīkojumu (Nr.80, 06.05.2002.) “Par Dabas aizsardzības pārvaldes nolikumu”, teritorijas pārvaldi koordinē Dabas aizsardzības pārvalde, kas pārrauga dabas aizsardzības plānu izstrādi un veicina to ieviešanu.

Saskaņā ar Meža likuma pirmās daļas 2. punktu, Valsts meža dienesta Kāpu mežniecība veic valsts pārvaldes funkcijas meža nozarē, uzrauga normatīvo aktu, kuri regulē meža apsaimniekošanu un izmantošanu, ievērošanu.

Vides aizsardzības normatīvo aktu ievērošanu dabas parka teritorijā kontrolē Lielrīgas Reģionālā vides pārvalde un Vides Valsts inspekcija. dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” esošo privāto zemes īpašumu apsaimniekošanu un pārvaldi veic zemes īpašnieki un lietotāji, saskaņā ar normatīvajiem aktiem. Likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 32¹. pants nosaka, ka īpaši aizsargājamo dabas teritoriju monitoringu organizē un koordinē Latvijas Vides aģentūra.

1.2.5. Teritorijas aizsardzības un apsaimniekošanas īsa vēsture

Vietējas nozīmes dabas liegumi Buļļuciema un Dzintaru pļavās izveidoti ar Jūrmalas pilsētas domes lēmumiem 2001. un 2002. gadā pļavu biotopu, retu augu un putnu aizsardzībai. Valsts nozīmes dabas lieguma statuss teritorijai noteikts 2004. gadā. Liegumu veido sešas atsevišķas teritorijas: I teritorija Dubultos (5,8 ha), II teritorija Dubultos (7,6 ha), III teritorija Dzintaru pļavas (53,9 ha), IV teritorija Bražuciema pļavas (8 ha), V teritorija Priedaines pļavas (35 ha) un VI teritorija Buļļuciema pļavas (151,1 ha). Spriežot pēc esošajām ziņām, agrāk lieguma pļavas izmantotas kā ganības.

Pēdējos gados lieguma teritorijā saimnieciskā darbība nenotiek.

1.2.6. Kartogrāfiskais materiāls par teritoriju

Dabas aizsardzības plāna izstrādes gaitā izmantotais kartogrāfiskais materiāls apkopots 2. tabulā.

Dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” izstrādes gaitā izmantotais kartogrāfiskais materiāls

Nr.p.k.	Karšu veids	Mērogs	Gads	Formāts	Kur atrodas
1.	Mežaudžu plāns	1:15 000	1999	Izdruka	Jūrmalas domē, Kāpu mežniecībā
2.	Topogrāfiskā karte		1928	Izdruka	Latvijas Dabas fondā
3.	Topogrāfiskā karte	1:3000	2000	Digitālā formātā un izdrukas veidā	Jūrmalas domē
4.	Kadastra karte	1:3000	2003	Digitālā formātā un izdrukas veidā	Dabas aizsardzības pārvalde
5.	Aerofoto			Digitālā formātā	Dabas aizsardzības pārvalde
6.	Satelītainas			Digitālā formātā	Latvijas Dabas fondā

1.3. TERITORIJAS FIZISKI ĢEOGRĀFISKAIS RAKSTUROJUMS

Klimats

Lieguma teritorija atrodas tiešā Rīgas jūras līča ietekmē. Teritorijai raksturīgs liels nokrišņu daudzums, mērenas temperatūras un ilgs veģetācijas periods.

Augsnes

Lieguma teritorijā sastopamas auglīgas ar humusu bagātas augsnes, kurām ir arī labas fizikālās īpašības un turklāt tajās ir arī pietiekami daudz mitruma.

Hidroloģija

Dabas liegums atrodas Lielupes krastos. Lielupe ir vienīgā lielā tipiskā līdzenumu upe Latvijā. Tās baseinā ir palicis ļoti maz mežu, tādēļ pali Lielupē ir strauji un upe nes ļoti daudz

suspendētu un ķīmiski izšķīdinātu vielu, no kurām daļa izgulsnējas palienēs. Jūrmalas pilsētā Lielupe ir stipri līkumota ar samērā plašiem, zemiem, pamīšus abos krastos izvietotiem palienes posmiem.

1.4. TERITORIJAS BIOĻĢSKAIS RAKSTUROJUMS

Teritorijas bioloģiskais raksturojums veikts izmantojot literatūrā pieejamos datus, *EMERALD* projekta lauku darbu anketas (2003.), bioloģiski vērtīgo pļavu inventarizācijas materiālus (2002.), reto augu, biotopu un ornitofaunas pētījumu rezultātus (1998. – 2002.) (Kabucis 1998, 2000; Laiviņš u.c. 2001, 2002) un citus npublicētus materiālus.

1.4.1. Flora

Lieguma floras lielāko daļu veido zālājiem (pļavām un ganībām) raksturīgas lakstaugu sugas. Visvairāk ir slapjām un mitrām, kā arī mēreni mitrām pļavām raksturīgu sugu. Sugu daudzveidību palielina sauso pļavu augi, kā arī salīdzinoši neliels meža sugu skaits. Meža floras sastāvā ir galvenokārt slapjiem melnalkšņu mežiem raksturīgas, plaši izplatītas augu sugas. Vissavdabīgākā sugu grupa ir iesāļajām jūrmalas augsnēm raksturīgas sugas (halofīti) jūrmalas āžloks, Žerāra donis, zemeņu āboliņš, jūrmalas pienzāle.

Viena no lielākajām lieguma vērtībām ir īpaši aizsargājamo un reto augu sugu daudzveidība. Liegumā līdz šim atrastas 16 retas un aizsargājamas sugas (7.1. pielikums). No 12 starp Latvijas floras retumiem minamām sugām (Fatāre, 1992) 4 ir ļoti retas – purva mātsakne, niedru lapsaste, jūrmalas pienzāle un Žerāra donis. Latvijas Sarkanajā grāmatā (Andrušaitis, 2003) no lieguma sastopamajām augu sugām ir ierakstītas 14 sugas. Visretākās, kuras iekļautas pirmajā kategorijā ir 3 sugas: jūrmalas pienzāle, purva mātsakne un zemeņu āboliņš. No īpaši aizsargājamo augu sugu sarakstā iekļautajām sugām dabas liegumā atrastas 11 sugas, no kurām 3 sugas ir iekļautas to sarakstā, kurām atbilstoši Ministru Kabineta 2001. gada 30. janvāra noteikumiem Nr. 45 var veidot mikroliegumus. Tās ir jumstiņu gladiola, purva mātsakne un vienguma hermīnija. Visvairāk reto augu sugu līdz šim atrasts lieguma VI teritorijā Buļļuciema pļavās. Tur sastopamas 14 retās sugas, no kurām smiltāja neļķe un purva pienene līdz šim nekur citur liegumā nav atrastas. Šeit sastopamas eksemplāriem ļoti bagātas jumstiņu gladiolu audzes. Priedaines pļavās aug 13 retās sugas. Šeit ir vislielākās purva mātsaknes un vienguma hermīnijas audzes, kā arī ļoti liels jumstiņu gladiolu blīvums. Visās lieguma pļavās aug jūrmalas āžloks, kas norāda uz augšņu zāļainumu un purva mātsakne, kas ir viena no retākajām sugām Latvijas florā, bet Lielupes grīvā sastopama ievērojamā daudzumā. Informācija par liegumā konstatēto reto un aizsargājamo augu sugu izplatību apkopota 4.1 – 4.2 pielikuma kartēs un tabulā 7.2. pielikumā.

1.4.2. Fauna

No bioloģiskās daudzveidības aizsardzības viedokļa nozīmīgākā ir lieguma putnu fauna. Lieguma teritorijā detalizēta ornitofaunas izpēte veikta pussalai pie Buļļuciema (VI teritorija), kas vairākus gadu desmitus bija zināma kā nozīmīga pļavu putnu ligzdošanas vieta. Aizaugot gan šīm pļavām, gan arī pārējām pļavu teritorijām, to loma putnu daudzveidības saglabāšanā ir samazinājusies. Tomēr izpētes gaitā 2002. gadā konstatētas 7 īpaši aizsargājamas putnu sugas: brūnā čakste, grieze, lielais ķīris, mazais ormanītis, mazais zīriņš, Seivi ķauķis, svītrainais ķauķis. No Eiropas Savienības Putnu direktīvas pielikumā minētajām sugām liegumā konstatētas 5 sugas: brūnā čakste, grieze, mazais ormanītis, mazais zīriņš, svītrainais ķauķis. Kopumā konstatētas 45 putnu sugas. Īpaši nozīmīga šī teritorija ir kā griezes ligzdošanas vieta. Pļavā uzskaitīti 15 dziedoši griežu tēviņi (blīvums 10,9 tēv/km²). Nozīmīgs ir ligzdojošo ceru ķauķu un mazā svilpja blīvums. Pussalā ligzdo 50 - 70 pāru ceru ķauķu (vid. blīvums 42 dziedoši tēv/km²) un 40 mazā svilpja pāru (vid. blīvums 28 dziedoši tēv/km²). Pārskats par VI teritorijā konstatētajām putnu sugām redzams tabulā 7.5. pielikumā.

Īpašu pētījumu par citu dzīvnieku grupu faunu lieguma teritorijā nav. Konstatētas bebra darbības pēdas. Potenciāli daudzveidīga varētu būt bezmugurkaulnieku fauna, kas liegumā nav pētīta. Apmeklējot liegumu 2004. gada lauku darbu sezonas beigās, konstatēts, ka visbagātāk sastopami dažādu sugu lidojošie bezmugurkaulnieki: spāres, mušas, odi, kuri ir raksturīga faunas sastāvdaļa atklātos biotopos ūdens tuvumā.

1.4.3. Biotopi

Dabas lieguma "Lielupes grīvas pļavas" vērtība ir lielā biotopu daudzveidība. Biotopu izpēte pēc Jūrmalas domes pasūtījuma veikta Bražuciema un Buļļuciema pļavās 2002. gadā, Dzintaru pļavās 2001. gadā, Dubultu pļavās un Priedainē 2000. gadā. Pļavu biotopi visā tagadējā lieguma teritorijā apsekoti 2002. gada Latvijas Dabas fonda bioloģiski vērtīgo pļavu inventarizācijas gaitā. Raksturīga Lielupes grīvas pļavu iezīme ir jūrmalas pļavas. Tās sastopamas reljefa pazeminājums nelielās platībās mozaikveidā starp citiem pļavu biotopiem. Lielākā daļa pļavu palu un vējuzplūdu laikā regulāri applūst. Tāpēc dominē mitras un slapjas pļavas. Taču reljefa mikropacēlumos vieglās smilts augsnes ātri izžūst un tajās sastopamas periodiski izžūstošas mitras vai sausas pļavas. Sausas pļavas sastopamas Dzintaru pļavās

pussalas centrālajā daļā. Lielas platības aizņem niedrāji, kas veidojušies galvenokārt mitro un slapjo pļavu, kā arī jūrmalas pļavu vietā. Nelielas platības aizņem cilvēka veidoti biotopi. Tie ir galvenokārt bijušie mazdārziņi, kas pārvērtušies nezālienēs un stādīto augļu koku un ogulāju (kultūreliktu) krūmājos.

Lieguma teritorijā satopami pavisam 18 dažādi pļavu biotopi. No tiem 5 ir īpaši aizsargājami, bet 8 pļavu, kā arī 1 meža biotops ir ierakstīts Eiropas Savienības Sugu un biotopu direktīvas I pielikumā. Pārskats par biotopu daudzveidību atrodams 7.3. pielikumā.

1.5. TERITORIJAS SOCIĀLEKONOMISKAIS RAKSTUROJUMS

1.5.1. Demogrāfiskā analīze (iedzīvotāji, nodarbinātība)

Dabas liegums “Lielupes grīvas pļavas” atrodas Lielupes krastos, kuras stiepjas cauri Jūrmalas pilsētai. Visai lieguma teritorija ir tieša cilvēku ietekme, jo viscaur lieguma teritorijas robežas ir tuvu apdzīvojamai zonai.

1.5.2. Teritorijas izmantošanas veidi

Visa lieguma teritorija ir dažādu veidu pļavas, kuras agrāk ir izmantotas lauksaimniecībā siena pļaušanai un mājlopu ganīšanai. Jau liegumu veidojot, no tā tika izslēgtas tās palienes teritorijas, kuras aizņem mazdārziņi, kā arī platības, kurās veidoti smilšu uzbērumi. Daži neatļauti mazdārziņi vēl atrodas Bražuciema pļavu teritorijā. Pļavu apsaimniekošana pārtraukta. Arī dārziņus vairs neapsaimnieko vai apsaimnieko neapmierinošā intensitātē. Dārziņi fragmentē palienes dabiskos biotopus un sekmē nezāļu, kā arī dārzeņģļu izplatīšanos.

Mežsaimniecība

Lieguma teritorijā Bražuciema un Dubultu palienē ir 80 gadus vecu melnalkšņu audze. Neliels meža fragments izveidojies Dzintaru pļavās. Šie slapjie meži ir veidojušies dabiski, pēdējās desmitgadēs tajos nav veikti mežsaimnieciskie pasākumi.

Tūrisms un atpūta

Lieguma teritorija atrodas pilsētā, Lielupes krastā. Teritoriju jau pašlaik izmanto atpūtai, galvenokārt makšķerēšanai, kā arī ūdens tūrismam. Teritorijā nav tūrismam un atpūtai nepieciešamās infrastruktūras. Nav labiekārtotu pastaigu un izziņas taku. Priedaines

pussalā (Z no dzelzceļa tilta) ir asfaltēts ceļš, kas ved uz a/s “Latvijas finieris” laivu bāzi.

1.6. INFORMĀCIJAS AVOTI

Literatūras saraksts

Annon, 2001. Sugu un biotopu aizsardzība Latvijā. Rīga: VARAM, sagatavoja SIA “Dumpis”, 48 lpp.

Andrušaitis G. (red.), 2003. Latvijas Sarkanā grāmata. 3. sējums. Vaskulārie augi. Rīga: LU BI, 196.-197. lpp.

Račinska I., 2002. Rokasgrāmata īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plānu izstrādātājiem. Rīga: Ulma, 96 lpp.

Fatare I., 1992. Latvijas floras komponentu izplatības analīze un tās nozīme augu sugu aizsardzības koncepcijas izstrādāšanā. Rīga, LR Vides Aizsardzības komiteja, 258 lpp.

Kabucis I. (red.) 2000. *Biotopu rokasgrāmata*. Rīga, LDF, 160 lpp.

Kabucis I. (red.). 2001. *Latvijas biotopi*. Klasifikators. Rīga, LDF, 96 lpp.

Nepublicēti materiāli

Aizsargājamo augu sugu atradnes Latvijas Republikas teritorijā. Datu bāze. Latvijas Vides Aģentūra

I. Kabucis 1998. *Ekosistēmu botāniskais novērtējums atsevišķos objektos Jūrmalā, Priedainē*.

I. Kabucis 2000. *Ekosistēmu botāniskais novērtējums Jūrmalā Dubultu perspektīvās sabiedriskās zonas teritorijā*.

M. Laiviņš, S. Laiviņa, S.Jermacāne 2001. *Reti un aizsargājami augi un īpaši aizsargājami biotopi Lielupes palienē. Dzintaru un Bulduru posmā no Turaidas ielas līdz autotiltam pār Lielupi*.

M. Laiviņš, S. Laiviņa, S.Jermacāne, J. Ūze 2002. *Reti un aizsargājami augi un īpaši aizsargājami biotopi un ornitofauna Lielupes palienē Jūrmalā. Krastciema-Valteru, Druvciema, Bražuciema un Buļļuciema posmos*.

Projekta “Latvijas īpaši aizsargājamo teritoriju sistēmas saskaņošana ar EMERALD/NATURA 2000 aizsargājamo teritoriju tīklu” lauka darba anketas.

Interneta adreses

Zemkopības ministrijas interneta mājas lapa - <http://www.zm.gov.lv>

Vides ministrijas interneta mājas lapa - www.vidm.gov.lv

2. DAĻA. TERITORIJAS NOVĒRTĒJUMS

2.1. TERITORIJA KĀ VIENOTA DABAS AIZSARDZĪBAS VĒRTĪBA UN TO IETEKMĒJOŠIE FAKTORI

Liegumu veido 6 atsevišķu izolētu teritoriju kompleks abos Lielupes krastos. Tas liecina par biotopu fragmentāciju, kas notikusi Jūrmalas pilsētas atsevišķo daļu vēsturiskās attīstības gaitā. Daļā no plašajām palieņu pļavām laika gaitā apbūvēta, daļā izveidoti mazdārziņi. Saglabājušies pļavu fragmenti veido nozīmīgu ekoloģisko koridoru, kas ir dabisks migrāciju ceļš palienes augu un dzīvnieku sugām. Šie Lielupes palienes dabiskie fragmenti ir liecība par apkaimes augu un dzīvnieku valsti. Tā veidojusies Lielupes palu, kā arī vējuzplūdu laikā upes grīvā ieplūstošo iesāļo Rīgas jūras līča ūdeņu ietekmē. Šo apstākļu kopums veicinājis savdabīga, tikai Lielupes grīvai raksturīga, neatkārtojama sugu kompleksa izveidošanos.

Unikālo dabas apstākļu dēļ liegumam ir būtiska nozīme bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā ne tikai Jūrmalā, bet arī visas valsts mērogā. Liegums iekļauts Latvijas oficiālajā priekšlikumā Eiropas Komisijai par Eiropas nozīmes aizsargājamo teritoriju tīkla NATURA 2000 izveidošanu.

Galvenais teritorijas dabas vērtību ietekmējošais faktors ir pļavu aizaugšana. Mainoties ekonomiskajai situācijai un pilsētai attīstoties, mainījies iedzīvotāju nodarbošanās un pļavas netiek apsaimniekotas. Tās aizaug ar niedrēm un tāpēc biotopos samazinās pļavām raksturīgo augu un dzīvnieku īpatsvars.

Teritoriju vietām piegružo makšķernieki, upes krastos atstājot dažādus sadzīves atkritumus. Tāpat liegumā atsevišķās vietās neatļauti izber atkritumus un būvgružus.

Agrāko mazdārziņu vietās nav aizvākti ar tiem saistīti atkritumi, kas piesārņo ainavu un kavē pļavu atjaunošanos.

Regulāra kūlas dedzināšana izmaina augāja struktūru un ietekmē augu un dzīvnieku sabiedrību sastāvu.

2.2. BIOTOPI KĀ DABAS AIZSARDZĪBAS VĒRTĪBA, TO SOCIĀLEKONOMISKĀ VĒRTĪBA UN TOS IETEKMĒJOŠIE FAKTORI

2.2.1. Saldūdens

Dabas aizsardzības vērtība

Liegumā ietilpstošā Lielupes un tās atteku akvatorijas daļa ir neatņemama palienes ekosistēmu kompleksa sastāvdaļa. Tās biotopi ir dzīvesvieta palienei raksturīgiem bezmugurkaulniekiem un putniem.

Sociālekonomiskā vērtība

Lielupes krasti un tās attekas arī lieguma teritorijā ir iecienītas makšķerēšanas vietas. Lielupi plaši izmanto atpūtai uz ūdens (laivas, jahtas, ūdensmotocikli) un dažādiem ūdenssporta veidiem. Nereti šie peldlīdzekļi iebrauc arī liegumā ietvertajos ūdeņos. Lielupe un tās attekas ir būtiska šīs Jūrmalas daļas ainavas sastāvdaļa.

Ietekmējošie faktori

Lieguma ūdeņus ietekmē kopējā hidroekoloģiskā situācija Lielupē. To raksturo salīdzinoši augsts piesārņojums, kas veicinājis upei sākotnēji neraksturīgas nitrofilas veģetācijas izveidošanos tās krastos.

2.2.2. Pļavas

Dabas aizsardzības vērtība

Pļavas ir Latvijai unikāls biotopu komplekss. Lieguma teritorijā iekļautajās pļavās sastopami ES biotopu un sugu direktīvas pielikumos ierakstīti biotopi, kā arī Latvijā īpaši aizsargājami biotopi. Nozīmīgākais biotops ir jūrmalas pļavas, kuras Latvijā sastopamas nedaudz vietās. Tur aug ievērojams skaits Latvijā īpaši aizsargājamu augu sugu un ES biotopu direktīvas pielikumā minētā purva mātsakne. Liegumā iekļautie pļavu fragmenti ir pēdējā liecība par Lielupes palienes pļavu biotopiem.

Sociālekonomiskā vērtība

Lielupes pļavās izmantotas siena ieguvei un ganīšanai. Pēdējos gados to lauksaimnieciskā izmantošana gandrīz pilnīgi pārtraukta. Tās izmanto rekreācijai – galvenokārt kā pieeju makšķerēšanas vietām. Potenciāli, labiekārtojot atsevišķas lieguma

teritorijas, pļavas var izmantot kā pastaigu vietas. Tās ir izmantojamas vides izglītībā, kā mācību ekskursiju objekts. Pļavas ir interesants dabas tūrisma objekts. To iekļaušana apskates objektos un pastaigu maršrutos var dažādot piedāvājumu Jūrmalas viesiem.

Ietekmējošie faktori

Pļavas negatīvi ietekmē pārtrauktā lauksaimnieciskā darbība. Tāpēc tās aizaug. Atsevišķos pļavu nogabalos pie makšķerēšanas vietām ir daudz sadzīves atkritumu. Vietām tiek bērti atkritumi un būvgruži. Pļavās ierīkoti mazdārziņi. Pēc to pamešanas lēnām atjaunojas dabiskā veģetācija, tomēr joprojām vērojams liels augu sabiedrībām neraksturīgo sugu īpatsvars. Vietām nenovāktas dārza mājiņu, žogu un citu ar mazdārziņiem saistītās infrastruktūras elementu paliekas. Pļavu augāja struktūru negatīvi ietekmē vairāk vai mazāk regulārā un nekontrolētā kūlas dedzināšana.

2.2.3. Meži

Dabas aizsardzības vērtība

Lieguma teritorijā ietilpstošā mežaudzes palielina teritorijas bioloģisko daudzveidību. Tā ir būtiska palienes ainavas sastāvdaļa. Slapjā melnalkšņu meža fragments ir viens no nedaudzajiem Jūrmalā, kurā šis meža biotops Lielupes krastā vēl ir saglabājies. Tam ir nozīme kopējā palienei raksturīgā ūdensrežīma saglabāšanā. Mežs darbojas arī kā buferzona starp ielu un lieguma pļavu biotopiem.

Sociālekonomiskā vērtība

Meža sociālekonomisko vērtību nosaka tā koksnes krāja. Neatsverama ir meža ekoloģiskā loma pilsētā.

Ietekmējošie faktori

Mežaudze ir piesārņota ar sadzīves un celtniecības atkritumiem, kuri negatīvi ietekmē gan pašu biotopu, gan tajā sastopamās sugas.

3. tabulā apkopota informācija liegumā sastopamo biotopu dabiskumu un retumu Latvijā, tipiskumu reģionā un jutību pret antropogēnajiem faktoriem.

Lieguma biotopu dabiskums un retums Latvijā, tipiskums reģionā un jutība pret antropogēnajiem faktoriem

Biotops	dabisks	rets	tipisks	jūtīgs
Saldūdeņi	3	1	3	2
Pļavas	1	2	2	3
Meži	3	1	2	2

1 – nav/gandrīz nav

2 – samērā

3 – ļoti

2.3. SUGAS KĀ DABAS AIZSARDZĪBAS VĒRTĪBA, TO SOCIĀLEKONOMISKĀ VĒRTĪBA UN TĀS IETEKMĒJOŠIE FAKTORI

2.3.1. Flora

Dabas aizsardzības vērtība

Lieguma pļavu biotopos ir konstatētas vairākas retas aizsargājamas sugas. Nozīmīgākās ir eksemplāriem ļoti bagātās purva mātsaknes *Angelica palustris* cenopopulācijas. Suga iekļauta Sarkanās grāmatas 1.kategorijā - izzūdošās sugas. Purva mātsakne sastopama ļoti reti - tikai Randu pļavās starp Salacgrīvu un Ainažiem, ka arī Rīgā un Jūrmalā. Latvijā ir tās areāla rietumu robeža. Suga tās ierobežotās izplatības dēļ iekļauta Eiropas Padomes direktīvā par dabisko biotopu un savvaļas floras un faunas aizsardzību (1992. gada 21. maija direktīva 92/43), akcentējot nepieciešamību tās aizsardzības pasākumus veikt visā Eiropā. Lielupes pļavu augu sabiedrībās izveidojušās ļoti blīvas, bagātīgi ziedošas un augļus ražojošas mātsaknes cenopopulācijas. Nozīmīgas un eksemplāriem bagātas ir vienguma hermīnijas *Herminium monorchis* un jumstiņu gladiolas *Gladiolus ibricatus* atradnes, kurām svarīga loma sugas genofonda saglabāšanā.

Bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai īpaši vērtīgas ir liegumā sastopamās un Latvijā ļoti retās augu sugas, kas raksturīgas iesāļajiem (halofītiskajiem) piekrastes biotopiem: zemeņu āboliņš *Trifolium fragiferum*, jūrmalas āžloks *Triglochin maritimum*, jūrmalas pienzāle *Glaux maritima*.

Sociālekonomiskā vērtība

Lieguma bagātā flora piedāvā lielisku iespēju izziņas un mācību ekskursijām dabā. Noteikta tirgus vērtība ir dekoratīvajiem augiem, kurus dažviet pļāvās šim nolūkam plūc. Tāpat lielākajās niedru audzēs iespējama to iegūšana komerciālām vajadzībām.

Ietekmējošie faktori

Pļavu floristisko daudzveidību negatīvi ietekmē saimnieciskās darbības pārtraukšana. Aizaugot ar niedrēm, samazinās pļāvām raksturīgo augu īpatsvars augu sabiedrībās. Atsevišķās vietās aizaugšanu sekmējusi seklās grāvju sistēmas nekopšana. Grāvjiem aizaugot mainījās hidroloģiskais režīms un palielinājās mitrumu mīlošo sugu, tai skaitā niedres īpatsvars augu sabiedrībās. Upes eitrofikācija, blakus esošie mazdārziņi sekmējuši slāpekli mīlošo (nitrofilo) sugu savairošanos. Agrākajās mazdārziņu vietās savairojušās nezāles, dārzeņbēgļi un slāpekli mīlošas sugas. Vietām vērojama dārzeņbēgļu lokāla ieviešanās dabiskajās augu sabiedrībās.

2.3.2. Fauna

Dabas aizsardzības vērtība

Nozīmīgākā ir lieguma putnu fauna. Liegumā konstatētas vairākas Latvijas un ES mēroga retas aizsargājamas putnu sugas kā, piemēram, grieze (*Crex crex*), mazais ormanītis (*Porzana parva*), brūnā čakste (*Lanius collurio*).

Sociālekonomiskā vērtība

Tā kā liegumā medības nenotiek, vislielāko ekonomisko vērtību šeit veido Lielupes zivju sugas, kuras tiek samērā intensīvi makšķerētas (nekomerciālā zveja).

Ietekmējošie faktori

Dzīvnieku sugas tikpat lielā mērā kā augus ietekmē to biotopu stāvoklis. Dažām putnu sugām, piemēram, griezei svarīgs ietekmējošais faktors tāpat kā retajām augu sugām ir pļavu stāvoklis; to aizaugšana šo sugu ietekmē negatīvi. Bezmugurkaulnieku sugas ļoti negatīvi ietekmē kūlas dedzināšana.

2.4. TERITORIJAS VĒRTĪBU APKOPOJUMS UN PRETNOSTATĪJUMS

Dabas un kultūras vērtības	Sociālekonomiskās vērtības
Bioloģiski vērtīgas palienes pļavas ar retām aizsargājamām augu sugām, putnu barošanās un ligzdošanas vieta	Vieta dzīvojamo- un komercēku celtniecībai, laba vieta lopu ganīšanai un zāles un niedru pļaušanai, rekreācijai Kultūrvēsturiskās ainavas sastāvdaļa
Saldūdens biotopi, kurus apdzīvo dažādas zivju un ūdensputnu sugas	Laba vieta atpūtai uz ūdens, makšķerēšanai, putnu vērošanai un fotografēšanai
Vērtīga mežaudzes	Koksnes krāja, iespēja atpūsties, skābekļa avots, ainaviska vērtība

Aplūkojot lieguma bioloģiskās un sociālekonomiskās vērtības, skaidri iezīmējas konflikts starp bioloģisko vērtību saglabāšanu un teritorijas zemes tālāko transformāciju.

3. DAĻA. TERITORIJAS SAGLABĀŠANAS MĒRĶI

3.1. TERITORIJAS APSAIMNIEKOŠANAS IDEĀLAIS JEB ILGTERMIŅA MĒRĶIS

Saglabāt Lielupes grīvas palienes ekosistēmu bioloģiskās vērtības, nodrošinot labvēlīgus apstākļus tipiskajām, retajām un aizsargājamām augu un dzīvnieku sugām, vienlaikus nodrošinot lieguma teritorijas izmantošanu atpūtai un izglītošanai.

3.2. TERITORIJAS APSAIMNIEKOŠANAS ĪSTERMIŅA MĒRĶI PLĀNĀ APSKATĪTĀJAM APSAIMNIEKOŠANAS PERIODAM

3.2.1. Atjaunot un uzturēt labvēlīgu aizsardzības stāvokli retajām pļavu sugām un biotopiem visā dabas lieguma teritorijā.

3.2.2. Palielināt iedzīvotāju informētību par dabas liegumu un tā aizsardzības un izmantošanas noteikumiem.

3.2.3. Nodrošināt noteiktu labiekārtojuma līmeni lieguma apmeklētājiem, vienlaicīgi saudzējot un saglabājot dabas vērtības.

3.2.4. Nodrošināt regulāru informāciju par vides kvalitāti, reto sugu populāciju un biotopu stāvokli.

4. DAĻA. APSAIMNIEKOŠANAS PASĀKUMI

4.1. PĀRSKATS PAR APSAIMNIEKOŠANAS PASĀKUMIEM

Lieguma teritorijā ir veicami dažādi apsaimniekošanas pasākumi, tie apkopoti 4. tabulā. Ar cipariem norādīta pasākuma prioritāte. Vietas un platības, kurās ieteikti apsaimniekošanas pasākumi attēloti kartēs 5.1. – 5.5. pielikumos.

4.tabula

Dabas liegumā "Lielupes grīvas pļavas paredzētie apsaimniekošanas pasākumi

Mērķis	Pasākums	Laiks	Izmaksas	Koordinē	Prioritāte
3.2.1. Reto sugu un biotopu labvēlīgā aizsardzības stāvokļa atjaunošana un uzturēšana lieguma pļavās	1) Pļavu un niedrāju pļaušana;	No 2005. gada katru gadu	66,00 Ls par ha pļavu: 3432,00 Ls gadā 108,00 Ls par ha niedrāju: 15 120,00 Ls	LDF, JD	1
	2) Krūmu un jauno koku ciršana pļavās	2005.	108,03 Ls par ha; 756,00	LDF, JD	1
	3) Ganīšanas atjaunošana	2006.	1005,00 Ls par km	LDF, JD	2
	4) Veco meliorācijas sistēmu atjaunošanas iespēju un nepieciešamības analīze un projekta izstrāde	2006.	1300,00 Ls	JD, LDF	3
	5) Pļavu biotopu atjaunošana Bražciema pļavās, rekultivējot mazdārziņus	2006.	1000,00 Ls ha 5000,00 Ls	JD	3

	6) Pļavu biotopu atjaunošana Dzintaru pļavās, likvidējot grunts uzbērumus	2007.	3000,00 Ls	JD	4
	7) Atteku tīrīšana	2006. – 2010.	1,80 Ls m ³ 977 708 Ls	JD	4
	8) Grāvju tīrīšana	2006. – 2010.	1,80 Ls m ³ 15 368 Ls	JD	4
3.2.2. Mežu bioloģiskās vērtības palielināšana	Neiejaukšanās – mežsaimnieciskās darbības neveikšana	Visu plānošanas periodu	–	JD	1
3.2.3. Iedzīvotāju informētības par dabas liegumu un tā aizsardzības un izmantošanas noteikumiem palielināšana	1) Dabas lieguma robežu iezīmēšana dabā	2005.	500,00 Ls	JD, LRVP	1
	2) Dabas lieguma robežu precizēšana	2005.	–	DAP, LDF	1
	3) Informācijas zīmju uzstādīšana pie galvenajām pieejām liegumam	2005.	500,00 Ls	JD, LRVP	2
	4) Informācijas stendu izgatavošana un uzstādīšana	2005.	10 000,00 Ls	JD, LRVP	2
	5) Informatīva bukleta izdošana	2006.	850,00 Ls	JD, LDF	3
3.2.4. Nodrošināt noteiktu labiekārtojuma līmeni lieguma apmeklētājiem, vienlaicīgi saudzējot un saglabājot dabas vērtības	1) Atkritumu izvākšana	2005.	300,00 Ls	JD	1
	2) Labiekārtotu makšķerēšanas vietu izveidošana	2007.	3000,00 Ls	JD, LDF	3

	3) Atkritumu urnu uzstādīšana un regulāra izvešana	2006.	100,00 Ls mēnesī vasaras sezonā	JD, LDF	2
	4) Pastaigu taku izveidošana	2007.	10 000,00 Ls	JD, LDF	4
	5) Putnu novērošanas torņa uzbūvēšana	2007.	10 000,00 Ls	JD, LDF	4
	6) Pastaigu taku iezīmēšana un labiekārtošana	2007.	5000,00 Ls	JD, LDF	3
	7) Botānikas takas izveidošana	2008.	1000,00 Ls	JD, LDF	3
3.2.5. Regulāras informācijas nodrošināšana par vides kvalitāti, reto sugu populāciju un biotopu stāvokli	1) Pļavu biotopu monitorings Nacionālās bioloģiskās daudzveidības programmas ietvaros	2005. – 2009.	350,00 Ls gadā	VVA LDF	1
	2) Putnu sugu monitoringa programmas izstrādāšana un ieviešana	2005. – 2009.	Izstrāde 500,00 Ls Veikšana 350,00 Ls gadā	VVA LDF LOB	2

4.2. APSAIMNIEKOŠANAS PASĀKUMU APRAKSTS

4.2.1. Reto sugu un biotopu labvēlīgā aizsardzības stāvokļa atjaunošana un uzturēšana lieguma pļavās

4.2.1.1. Pļavu pļaušana

Pļavu pļaušana ir nozīmīgākais un pats aktuālākais pasākums bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un atjaunošanas nodrošināšanai dabas liegumā. Pļavas jāpļauj, sākot no vienas malas vai vidus, vismaz 10 cm augstumā. Optimālais pļaušanas laiks – ne ātrāk par 10 jūliju. Vislabākā metode ir pļaušana, sienu izvācot, taču pieļaujama arī zāles pļaušana, to sasmalcinot. Nedrīkst atstāt nopļauto zāli vālos.

Niedrāju pļaušanu nedrīkst sākt ātrāk par 10. jūliju. Niedres pļauj 10 – 15 cm augstumā.

Lai sekmētu Dzintaru pļavu apsaimniekošanu, jāizvērtē optimālākā iespēja nokļūt šais pļavās. Lai iebrauktu tajās ar pļaušanas tehniku, iespējams, būs nepieciešams uzbūvēt tiltu vai caurteku pāri grāvjiem. Šāda veida celtniecība lieguma teritorijā nav pretrunā ar tās dabas aizsardzības mērķiem.

Pļaušanai paredzētās plātības attēlotas kartēs pielikumos 5.1. – 5.5.

4.2.1.2. Krūmu un jauno koku ciršana

Nocirstos kokus un krūmus jāizvāc no teritorijas vai jāsadedzina. Dedzināšanai jāizvēlas vietas, kurās nevar sabojāt īpaši aizsargājamo augu vai īpaši aizsargājamo biotopu atradnes. Vislabāk tos sadedzināt tieši virs krūmu celmiem. Iespēju robežās veicama arī krūmu sakņu iznīcināšana blīvāk aizaugušajās vietās.

Ciršanai paredzētās plātības attēlotas kartēs pielikumos 5.1. – 5.5.

4.2.1.3. Ganīšanas atjaunošana

Vislabākais apsaimniekošanas veids jūrmalas pļavām ir ganīšana. Tāpēc to iespējams veikt visā lieguma platībā. Dabas aizsardzības plānā patlaban atzīmētas ganīšanas atjaunošanai paredzētās prioritārās platības – Dzintaru pļavas un Buļļuciema pļavas. Vispiemērotākie mājdzīvnieki ir gaļas liellopi. Tomēr daudz reālāk, savienojot ar atpūtas un rehabilitācijas pasākumiem, ir zirgu ganīšana šais platībās, kas nav pretrunā ar dabas vērtību saglabāšanu pļavās. Ganības iežogo ar piemērotu aploku. Vislabākais ir kāršu aploks ar papildus elektrisko ganu. No praktiskā viedokļa, jo lētāks un ātrāk uzceļams, ir dzeloņdrāšu aploks. Arī to papildina ar elektrisko ganu. Ganīšanas priekšrocības – ir nelielas ikgadējās izmaksas. Sākotnējās izmaksas ir lielākas, jo jābūvē aploki un jāiegādājas ganāmpulks. Lielupes palienē nav ganīšanai piemērotu mežu un krūmāju, tāpēc ziemā dzīvnieki būs jāpiebaro un tiem jāceļ nojume. Vēlamais blīvums – 0,7 dzīvnieki uz 1 ha.

Ganīšanai paredzētās plātības attēlotas kartēs pielikumos 5.1. – 5.5.

4.2.1.4. Veco meliorācijas sistēmu atjaunošanas iespēju un nepieciešamības analīze un projekta izstrāde

Dzintaru palienē bijuši sekli grāvji, kas daļēji nosusinot palieni, atvieglāja tās pļaušanu, kā arī palielināja zālāja ražību. Nepieciešams analizēt iespēju atjaunot seklos

meliorācijas grāvjus un novērtēt to ietekmi uz pļavu augu un putnu sugām.

4.2.1.5. Pļavu biotopu atjaunošana Bražciema un Dzintaru pļavās, rekultivējot mazdārziņus

Dārziņu teritorijās jāizcērt augļu koki un ogulāji, sadedzinot to zarus, jāaizvāc celmi. Nepieciešams novākt dārza mājiņu, žogu un citas dārziņos saglabājušās agrākās infrastruktūras paliekas. Pēc kokaugu augāja un atkritumu aizvākšanas jāuzirdina pļavas augsnes virskārta un tās var atstāt, lai dabiski kolonizētu savvaļas augi. Sākumā – pirmos divus gadus – šīs platības pļaujamas divas reizes gadā.

Vietas, kurās nepieciešama rekultivācija attēlotas kartēs pielikumos 5.1. – 5.5.

4.2.1.6. Pļavu biotopu atjaunošana Dzintaru pļavās, likvidējot grunts uzbērumus

Jānovāc mākslīgi uzbērtā grunts līdz dabiskās palienes augstuma atzīmei. Ja šai līmenī nav saglabājusies dabiskā palienes augsne – jāuzved melnezeme. jāuzirdina pļavas augsnes virskārta un tās var atstāt, lai dabiski kolonizētu savvaļas augi. Sākumā – pirmos divus gadus šīs platības pļaujamas divas reizes gadā.

4.2.1.7. Atteku tīrīšana

Antropogēnā piesārņojuma dēļ attekās uzkrājies biezs dūņu slānis. Tas veicina atteku aizaugšanu un izmaina agrāk palienei raksturīgos biotopus un ainavas. Atteku tīrīšanu veic ne agrāk kā, sākot no 10. jūlija. Ja ziemā nav ledus, to nedrīkst darīt ilgāk par 1. martu.

Vietas, kurās paredzēta atteku tīrīšana attēlotas kartēs pielikumos 5.1. – 5.5.

4.2.1.8. Grāvju tīrīšana

Dzintaru un Bražciema pļavās saglabājušies vairāki lieli meliorācijas grāvji, kuri nav tīrīti un ir piesērējuši. Nepieciešama šo grāvju tīrīšana. Tas uzlabos hidroloģisko režīmu, kā arī veidos apmeklētājiem pievilcīgāku vidi un ainavu.

Lielo grāvju tīrīšana veicama sākot no 10. jūlija līdz 1. martam.

4.2.2. Mežu bioloģiskās vērtības palielināšana

4.2.2.1. Neiejaukšanās dabiskajos meža attīstības procesos

Lai palielinātu bioloģisko daudzveidību slapajos palienes mežos, pēc iespējas mazāk jāiejaucas dabiskajos meža attīstības procesos. Tāpēc plānošanas periodā nav nepieciešami nekādi mezsaimnieciskie pasākumi lieguma mežaudzēs.

4.2.3. Iedzīvotāju informētības par dabas liegumu un tā aizsardzības un izmantošanas noteikumiem palielināšana

4.2.3.1. Lieguma robežu iezīmēšana

Uzstāda MK noteikumos paredzētās standarta lieguma robežzīmes. Vēlamās robežzīmju atrašanās vietas attēlotas kartēs pielikumos 5.1. – 5.5.

4.2.3.2. Lieguma robežu precizēšana

Atliekot lieguma robežu atbilstoši MK noteikumu Nr. 212. "Noteikumi par dabas liegumiem" 2004. gada 8. aprīļa grozījumu pielikumā minēto lieguma "Lielupes grīvas pļavas" robežpunktu koordinātēm uz 2003. gada ortofoto, atklājās vairākas vietas, kurās lieguma robeža nesakrīt ar dabā esošo situāciju. Tāpēc nepieciešams mainīt lieguma robežas robežpunktu koordinātu sarakstu atbilstoši esošajai situācijai, vadoties no jaunākā ortofoto. Ierosinājumi robežas precizēšanai attēloti kartēs pielikumā 1.1. – 1.5. Iesakām upes krastā robežu noteikt pa dabisko krasta līniju, jo robežas iezīmēšanas principi dažādās lieguma teritorijās ir dažādi: tā noteikta, gan pa kadastra robežām, gan pa krasta līniju.

4.2.3.3. Informācijas zīmju uzstādīšana uz galvenajiem pieejas ceļiem

Ielu galos, kas robežojas ar liegumu, izvieto uzrakstus "Dabas liegums "Lielupes grīvas pļavas"" ar piktogrammām, kurās attēlo galvenos ierobežojumus, kas saistīti ar lieguma dabas vērtību saglabāšanu. Vēlamās informācijas zīmju atrašanās vietas attēlotas kartēs pielikumos 5.1. – 5.5.

4.2.3.4. Informācijas stendu izgatavošana un uzstādīšana

Izgatavo un uzstāda informācijas stendus "Dabas liegums "Lielupes grīvas pļavas"", kuros ir

informācija par liegumu un tā dabas vērtībām: izveidošanas gadu, platību visam liegumam un konkrētajai teritorijai, teritoriju izvietojuma shēmu un attiecīgās teritorijas karti, īsu aprakstu par lieguma galvenajām dabas vērtībām un to apsaimniekošanu. Vēlamās informācijas standu atrašanās vietas attēlotas kartēs pielikumos 5.1. – 5.5.

4.2.3.5. Informatīva bukleta izdošana

Sagatavo bukletu par lieguma dabas vērtībām un to izpēti un apsaimniekošanu.

4.2.4. Lieguma teritorijas labiekārtošana.

4.2.4.1. Atkritumu izvākšana

Vienreizējs pasākums – esošo izgāzto sadzīves un dārza atkritumu, kā arī būvgružu aizvešana no lieguma teritorijas.

Regulārs – divas reizes gadā izstaigāt lieguma teritoriju, galvenokārt gar upi, makšķerēšanas vietas un pastaigu takas un savākt tur esošos atkritumus. Organizēt to aizvešanu.

4.2.4.2. Labiekārtotu makšķerēšanas vietu izveidošana

Izveido īpaša dēļu platformas ērtākai pieejai upei. Izvieto piktogrammas par konkrētajā vietā atļautajām un aizliegtajām darbībām.

4.2.4.3. Atkritumu urnu uzstādīšana un izvešana

Izvieto vienota parauga atkritumu urnas un organizē to regulāru izvešanu: atkarībā no apmeklētāju plūsmas no vienas reizes nedēļā līdz 1 reizei mēnesī.

4.2.4.4. Putnu novērošanas torņa uzbūvēšana

Buļļuciema plāvās uzbūvē putnu novērošanas torni. Izmantojama, piemēra, Engures dabas parka pieredze

4.2.4.5. Pastaigu taku iezīmēšana un labiekārtošana

Ar vienota parauga norādēm iezīmē liegumu šķērsojošās takas, kas izmantojamas pastaigām, kā arī izziņas ekskursijām un apmācībai. Īpaši izceļ takas sākumu un beigas, norāda tās garumu un plānu. Piemērotās vietās izvietojam piknikam piemērotus galdus un solus, izveidojot atpūtas vietas. Tur izvietojam piktogrammas ar atļautajām un aizliegtajām darbībām.

4.2.4.6. Botānikas takas izveidošana

Priedaines pussalas pļavās ierīko botānisko izziņas taku: izgatavo un uzstāda norādes, informācijas standus par tur redzamajām augu sugām.

4.2.5. Regulāras informācijas nodrošināšana par vides kvalitāti, reto sugu populāciju un biotopu stāvokli

4.2.5.1. Nacionālās monitoringa programmas īstenošana

Turpina sākt pļavu veģetācijas monitoringu Priedaines un Bullūciema pļavās.

4.2.5.2. Putnu monitoringa programmas izstrāde un ieviešana

Izstrādā putnu populāciju blīvuma un ligzdošanas sekmju monitoringu.

5. DAĻA. PLĀNA IEVIEŠANA UN ATJAUNOŠANA

5.1. PLĀNA IEVIEŠANAS PRAKTISKIE ASPEKTI

Saskaņā ar likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 25. pantu, Jūrmalas pilsētas pašvaldība veic dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” pārvaldi. Tā ietver arī dabas aizsardzības plāna ieviešanu. Lai to veiktu visefektīvāk, ieteicams izveidot par lieguma apsaimniekošanu atbildīgā speciālista posteni vai arī īpašu tā pārvaldes un apsaimniekošanas institūciju, kas organizē un koordinē teritorijā veicamos pasākumus.

5.2. PLĀNA ATJAUNOŠANA

Plāns ir par 272. pielikums edzēts pieciem gadiem, no 2005.gada līdz 2009.gadam, kad atkal veicama tā atjaunošana. Tāpat, iespējama dabas aizsardzības plāna ātrāka atjaunošana, ja tas nepieciešams neparedzētu apstākļu dēļ.

5.3. INDIVIDUĀLO AIZSARDZĪBAS UN IZMANTOŠANAS NOTEIKUMU PROJEKTS

1. Noteikumi nosaka dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” (turpmāk tekstā – liegums) individuālo aizsardzības un izmantošanas kārtību.
2. Lieguma teritorijā ir spēkā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, ja šajos noteikumos nav noteikts citādi.
3. Visā dabas lieguma teritorijā ir atļautas darbības, kas nav pretrunā ar dabas lieguma izveidošanas mērķiem un nerada draudus lieguma galveno dabas vērtību saglabāšanai:
  - 3.1. cilvēku uzturēšanās;
  - 3.2. peldēšanās un makšķerēšana;
  - 3.3. zāles un niedru pļaušana pēc aizsardzības plānā norādītā termiņa; ganīšana dabas aizsardzības plānā norādītajā intensitātē.
4. Atsevišķās lieguma teritorijās atļauts
  - 4.1. meliorācijas sistēmu atjaunošana lieguma III un IV teritorijā (Dzintaru un Bražciema pļavās);
  - 4.2. pārvietošanās ar motorizētiem ūdenstransporta līdzekļiem lieguma V teritorijā (Priedaines pļavās);

4.3. ar kanalizācijas spiedvada rekonstrukciju un uzturēšanu saistītie darbi lieguma VI teritorijā (Buļļuciema pļavās);

4.4. sadalīt zemes īpašumus zemes vienībās, kas mazākas par 10 hektāriem, ja tas nepieciešams vēsturisko zemesgabalu atjaunošanai VI teritorijā (Buļļuciema pļavās).

4. Dabas liegumā ir aizliegts:

4.1. būvēt ēkas;

4.2. veikt mežsaimniecisko darbību, izņemot meža ugunsdrošības pasākumus un bīstamo koku (koku, kas apdraud cilvēku dzīvību un veselību) ciršanu un novākšanu;

4.3. noplūkt, izraut vai vākt augus vai to daļas jebkurā attīstības stadijā;

4.4. iznīcināt vai bojāt liegumā izvietotās visa veida informācijas zīmes un apzīmējumus, kā arī izveidotos infrastruktūras objektus.

Pielikums

1. pielikums. Kadastra robežas un dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” robežas precizējumi

- 1.1. pielikums. Kadastra robežas un dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” I, II teritorijas robežas precizējumi
- 1.2. pielikums. Kadastra robežas un dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” III teritorijas robežas precizējumi (1)
- 1.3. pielikums. Kadastra robežas un dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” III teritorijas robežas precizējumi (2)
- 1.4. pielikums. Kadastra robežas un dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” IV un V teritorijas robežas precizējumi
- 1.5. pielikums. Kadastra robežas un dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” VI teritorijas robežas precizējumi

2. pielikums. Biotopi dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” teritorijā

- 2.1. pielikums. Biotopi dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” I, II teritorijā
- 2.2. pielikums. Biotopi dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” III teritorijā (1)
- 2.3. pielikums. Biotopi dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” III teritorijā (2)
- 2.4. pielikums. Biotopi dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” IV un V teritorijā
- 2.5. pielikums. Biotopi dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” VI teritorijā

3. pielikums. EP Biotopu direktīvas I pielikuma biotopi dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” teritorijā

- 3.1. pielikums. EP Biotopu direktīvas I pielikuma biotopi dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” I, II teritorijā
- 3.2. pielikums. EP Biotopu direktīvas I pielikuma biotopi dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” III teritorijā (1)
- 3.3. pielikums. EP Biotopu direktīvas I pielikuma biotopi dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” III teritorijā (2)
- 3.4. pielikums. EP Biotopu direktīvas I pielikuma biotopi dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” IV un V teritorijā
- 3.5. pielikums. EP Biotopu direktīvas I pielikuma biotopi dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” VI teritorijā

4. pielikums. Īpaši aizsargājamas augu sugas dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” teritorijā

- 4.1. pielikums. Īpaši aizsargājamas augu sugas dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” I, II teritorijā
- 4.2. pielikums. Īpaši aizsargājamas augu sugas dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” III teritorijā (1)
- 4.3. pielikums. Īpaši aizsargājamas augu sugas dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” III teritorijā (2)
- 4.4. pielikums. Īpaši aizsargājamas augu sugas dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” IV un V teritorijā
- 4.5. pielikums. Īpaši aizsargājamas augu sugas dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” VI teritorijā

5. pielikums. Apsaimniekošanas pasākumi dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” teritorijā

- 5.1. pielikums. Apsaimniekošanas pasākumi dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” I, II teritorijā
- 5.2. pielikums. Apsaimniekošanas pasākumi dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” III teritorijā (1)

- 5.3. pielikums. Apsaimniekošanas pasākumi dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” III teritorijā (2)
- 5.4. pielikums. Apsaimniekošanas pasākumi dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” IV un V teritorijā
- 5.5. pielikums. Apsaimniekošanas pasākumi dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” VI teritorijā
- 6. pielikums. Īpašumtiesības dabas liegumā “Lielupes grīvas pļavas”
- 7. pielikums. Tabulas
  - 7.1. pielikums. Retās un īpaši aizsargājamās augu sugas dabas liegumā Lielupes grīvas pļavas”
  - 7.2. pielikums. Reto un īpaši aizsargājamo augu sugu izplatība dabas liegumā “Lielupes grīvas pļavas”
  - 7.3. pielikums. Biotopi dabas liegumā “Lielupes grīvas pļavas”
  - 7.4. pielikums. Biotopu izplatība dabas liegumā “Lielupes grīvas pļavas”
  - 7.5. pielikums. Dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” VI teritorijā 2002. gadā konstatētās putnu sugas
- 8. pielikums. Sēžu protokoli
  - 8.1. Informatīvā sanāksme dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” dabas aizsardzības plāna izstrādāšanai (2004. gada 3. septembris)
  - 8.2. Uzraudzības grupas dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” dabas aizsardzības plāna izstrādāšanai sēde (2004. gada 8. novembris)
  - 8.3. Uzraudzības grupas dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” dabas aizsardzības plāna izstrādāšanai sēde (2004. gada 14. decembris)
  - 8.4. Sabiedriskā apspriešana dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” dabas aizsardzības plānam (2004. gada 14. decembris)